

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

SU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Seštadienis-antradienis — Saturday-Tuesday, May 29-June 1, 1982

Nr. 103

BRITAI APSUPO FALKLANDO AERODROMA

RAŠTAS IS BALTUJU RUMU

Prezidento Reagan patarėjas Edwin Meese III iš Baltųjų Rūmų atsiuntė raštą Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui dr. K. Šdlauskui, atsiliepdamas į ALTO pasiūstą nusiskundimą, kad Specialių tyrimų komisija įstaiga peržengia teisėgumo ribas, nepagrįstai terorizuodama lietuvius dėl tariamo karo kūrinių lietuvių kooperavimo su naciais.

E. Meese III aiškina, kad visos tyrimų komisijos esančios vykdomos laikantis JAV įstatymų ir gautamos informacijos iš už geležinės uždangos eina per Valstybės departamentą.

Atsakymas nėra įtikinantis ir gerai, kad tuo reikalu buvo ALTO pareikštas nepasitenkinimas.

SUSIDOMĖJIMAS SIBIRO TREMTINIŲ SKAIDREMS

Amerikos Lietuvių Tarybai parūpinus ištremtųjų į Sibiro lietuvių skaidrės, jau jas užsisakė birželio treminių minėjimams Miami, Detroito, Cicerio lietuvių.

Serijoje yra 37 skaidrės. Joms įvada ir kiekvienos skaidrės paaiškinimą yra paruošęs kun. J. Prunskis.

PER AMERIKIEČIŲ RADIJĄ APIE LIETUVĄ

Antanas Dundzila praėjusių metų pabaigoje trejetą mėnesių kaip Fulbright' paskaitininkas buvęs Lietuvoje ir ten turėjęs progos sėbėti daugelį okupanto daromų skriaudų lietuvių tautai, Amerikos Lietuvių Tarybos informacijai tarpininkaujant, buvo pakviestas birželio 4 dieną 5 val. 15 min. popiet pasisakyti apie Lietuvą amerikiečių programoje WTAQ radijo stotyje, velkiančioje bangą 1300 AM.

LIETUVIS ARKIVYSKUPIJOS SENATE

Į Čikagos arkivyskupijos kunigų senatą, atstovauti lietuviams kunigams, išrinktas kun. J. Prunskis, ALTO informacijų direktorius, ir dabar turės progą pagal reikalą senato posėdyje ir susitikimuose su kitais senatoriais iškelti Lietuvą liečiančius klausimus.

KALENDORĖLIS

Gegužės 29: Jėna, Algedas, Gelionis, Melsvė, Jagėla, Epusė.

Gegužės 30: Feliksas, Joana Ark., Mylinė, Gelvainis, Imanė, Zalis.

Gegužės 31: Petronėlė, Anelė, Gintautas, Brezlė, Milvydas, Kūpolė.

Birželio 1: Justinas, Galmantė, Anis, Skaistojė, Daugotas, Galinda, Ziedūnas.

Saulė teka 5:20, leidžiasi 8:16. Oras saulėtas, šiltnagis.

INFORMACIJOS APIE LIETUVĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos centro įstaiga dažnai telefonais, raštu, siunčiamais spausdiniais teikia informacijas apie Lietuvą. Neseniai platesnė informacija buvo parūpinta studijai, kurią rašo G. A. Bartuševičius. (ALTO Informacija)

AMERIKIEČIAI NAUDOS MAROKO BAZES

WASHINGTON, D.C. — Maroko karalius, praleidęs kelias dienas Washingtone, padarė kelias sutartis, liečiančias Maroko gynybos reikalus.

Sekr. Haig ir Maroko užsienio reikalų ministeris Mohammed Boaceta pasirašė dokumentą, kuris leis Amerikos karo lėktuvams karot metu naudotis Maroko aerodromais.

Amerikai šis klausimas yra labai svarbus, nes jis palengvins karo lėktuvų, karių ir karo medžiagos pasiuntimą iš Amerikos į Pietų Rytų Afriką arba net į Persijos įlankos valstybes. Dabartinis metu nėra nė vieno Amerikos lėktuvo Maroko teritorijoje, bet jeigu būtų reikalo, tai Amerika dabar gali laisvai juos naudoti.

Šitas klausimas labai svarbus. JAV gali perimti į Egiptą visą batliona su reikalingais ginklais, maistu, šaudmenimis. Bet ne visuomet visi lėktuvai gali pasiekti Rytų Egiptą. Tada Maroko aerodromai bus labai naudingi. Be to, Maroko karalius užsakė naujus lėktuvus Amerikoje.

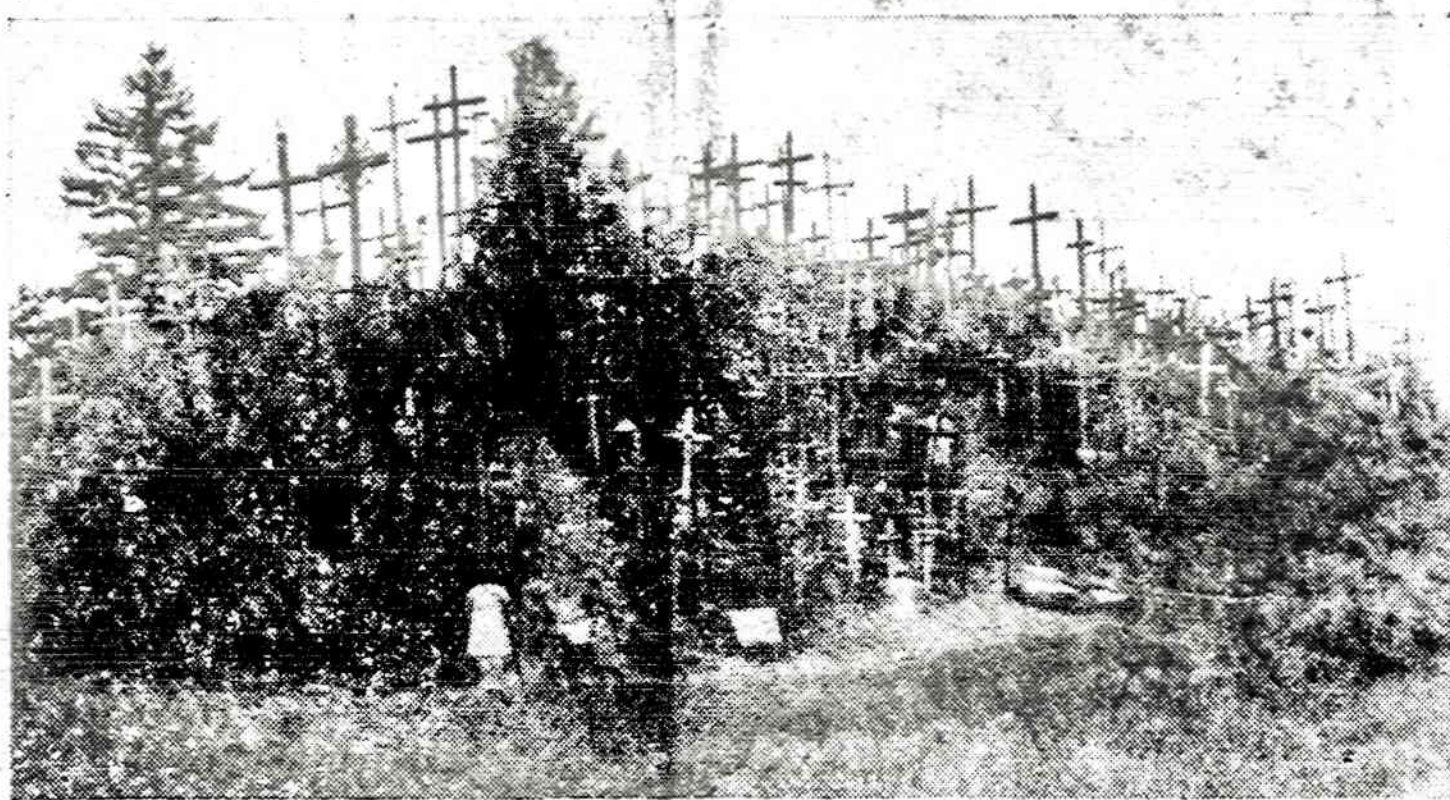
— Salvadora prezidentas A. Magaña pareiškė, kad jis neuždės veto įstatymui, kuris leidžia ūkininkui pirkti tą žemės sklypą, kuriame stovi jo namai ir sodyba.

— Atėnuose du ginkluoti vyrai įlipo į lėktuvą, skridusį į Maroką, įsėdė lakūnams pasukti į Libiją.

— Daugelis evangelistų protestavo prieš B. Graham kalbas Rusijos tikintiesiems.

Prez. Reagano pasiūlymas sumažinti Varšuvos pakto ir visos Vak. Europos (įskaitant ir Amerikos) karo jėgas sukėlė didelį politinių susirūpinimą Europoje.

Kryžių kalnas Meškuičiuose

REAGANAS SIŪLYS SUMAŽINTI EUROPOS KARINES JĖGAS

SUMAŽINĖS ATOMINIŲ BOMBŲ SKAIČIŲ, RENGIA SIŪLYTI SUMAŽINTI EUROPOJ LAIKOMUS KARIUS

WASHINGTON, D.C. — Ateinančių mėnesių prez. Reaganas ketina vykdyti Vokietijoje ir pasakyti vokiečiams svarbia, saugumą keičiančią kalbą.

Prezidentas yra įsitikinęs, kad Sovietų valdžia, leidusi Brežnevui pasirašyti tokį lašą, sutik mažinti atominių raketų skaičių. Prezidentas, kaip žinoma, pasiūly sumažinti raketų skaičių visu trečdaliu. Brežnevas sutiko padėti pasitarimų pagrindą Reagano pasiūlymą.

Prezidentas taip pat žino, kad rusai išleido dideles sumas pinigų taikos propagandai. Jiems pavyko įtikinti dalį vokiečių, kad reikia atsukti amerikiečius iš Europos. Prezidentas pats pasiūly vokiečiams sumažinti Vakarų Europos ir Sovietų Sąjungos karo jėgų skaičių. Vokiečiai mano, kad JAV nori laikyti savo jėgas Vokietijoje. Prez. Reaganas, žinodamas, kad karių laikymas Vokietijoje brangiai kainuoja, pasiūly rusams ir europiečiams sumažinti karių skaičių.

Drąsus prezidentas siūlo naujus planus

Prez. Reaganas dar nevažiavo į Boną ir neturi paruošęs tikslų planų, bet žurnalistas Leslie H. Gelde paskelbtas prezidento pasiūlymo projektas jau sukėlė įvairių kalbų. Kai jis pasiūly trečdaliu sumažinti atominių raketų skaičių, tai daugelis protestavo. Maršalas Ustinov Pravdoje pasisakė prieš prezidento Reagano pasiūlymą, bet Brežnevas, reikalą su specialistais aptaręs, sutiko padėti pasitarimų pagrindą. Taip gali būti ir su prez. Reagano pasiūlymu sumažinti visas karo jėgas Europoje.

Daugelis spėlioja, kad prezidentas, norėdamas sumažinti biudžetą, rengiasi pasiūlyti sumažinti karo išlaidas. Iš praktikos jis žino, kad karių reikia maitinti, apsaugoti ir mokyti, tuo tarpu tas pats vyres, dirbdamas ūkio darbus, tampa naudingas visam kraštui.

Kanceleris H. Schmidt priešingai JAV planui

Brežnevas įtikino publiką, kad jis stiprėja, bet kompartijos centro komiteto sekretoriato nariai, vietoj Brežnevo, paskyrė Andropovą, kuris turi didžiausią galią. Brežnevas dar yra aukščiausios tarybos pirmininkas, bet jis jau mieko negalės padaryti, jeigu nepagydomai susirgs. Tada svarbiausius klausimus spręs Andropovas.

TRANSPORTO LAIVAI PADEDA BRITAMS

LONDONAS, Anglija. — Tai, kas metu britų transporto laivai dabar labai daug padeda britams Falkland salose. Didieji britų transporto laivai, ant greituojų pritaikyti karo medžiagai ir kariams nuvežti, žymiai padidino britų pajėgumą Falkland salų vandenyse.

Dabar nustatyta, kad britų transporto laivai padėjo nuvežti į Falkland salų vandenį žymiai daugiau karių, negu britai be jų būtų galėję pasiųsti. 47 transporto laivai permetė pakankamai karių, šaudmenų, tankų, artilerijos ir lėktuvų.

Liuksusinis britų keleivinis transporto laivas "Queen Elizabeth", turintis 67,000 tonų įtalpos, gali perimti per vandenį visą pulką karių, maisto, karo medžiagos ir reikalingų atsargų. Be to, šiame laive plaukiančių karių bangos veik nesuspa. "Atlantic Conveyor" pervežė 200 modernių lėktuvų, malūnų, sparnių ir karių. Jis buvo sužalotas, bet visi lėktuvai išgelbėti. 21 tanklaivis neša degalus ir karo medžiagą. Britai įsistiprino San Carlos srityje.

RUSIJA SUSIDOMĖJUSI VITALIU FEDORČIUKU

MASKVA, Rusija. — Visa Sovietų Sąjunga labai susidomėjusi 62 metų amžiaus ukrainiečiu Vitaliu, Vasiljevo sūnum, Fedorčiku. Iki šio momento jį pažino tik ukrainiečiai, nes jis savo kontroleje paskutiniu dešimtmėčiu lardė visus įtakingesnius ukrainiečius. Jis dirbo KGB įstai goje virš 40 metų, žino, kas darėsi Ukrainoje, kai buvo įvedami kolchozai ir areštuojami visi aukštieji Ukrainos komunistų partijos ir valdžios pareigūnai. Tada jaunas Fedorčukas ėjo su maskviniais, o ne su Ukrainos komunistais.

Dabar Fedorčukas užėmė J. Andropovo vietą Valstybinio saugumo komitete. Jį parinko ne Brežnevas, bet pats Andropovas, kuris Fedorčuką gerai pažįsta, juo pasitiki ir leido jam valdyti pačią galingiausią policijos ir mirties įstaigą visame pasaulyje. Jis valdys ir užsienyje dirbančius Sovietų šnipus.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$325.

2,000 SAUGO SAN CARLOS, 3,000 ŽYGIUOJA Į STANLEY

BRITAI PRANESA, KAD PIRMĄ KARTĄ JIE SUTIKO ARGENTINIEČIŲ PASIPRIEŠINIMĄ

LONDONAS, Anglija. — Britų karo jėgos sutiko gana stiprų argentiniečių pasipriešinimą, kai pradėjo žygiuoti į Stanley sritį. — ketvirtadienį parlamentui pranešė britų premjerė Margaret Thatcher.

San Carlos srityje britai iškėlė 5,000 kovai pasiruošusių marinių ir gerai apmokytų karių. 2,000 karių britų kariuomenės vadovybė paliko saugoti San Carlos sritį. Ten iškelti dideli karo medžiagos kiekiai, maistas ir kovai reikalingos priemonės. Jie turės daboti, kad argentiniečiai nepabandytų atsimiti San Carlos.

Didesnysis britų dalinys anksčiau ryta išžygiavo keliu, vandančių į Douglas miestelį, esantį gerai į šiaurę nuo San Carlos. Iš Douglas britams teks atsargiai artėti prie Stanley srities, kur yra pats didysis Falkland salų aerodromas ir pats stipriausias argentiniečių apsaugos punktas.

Kita britų karo jėgų dalis iš San Carlos patraukė į pietus. Pirmiausia jie planuoja pasiekti Goose Green aerodromą, kuris kartais yra vadinamas Darwin aerodromu, nes Darwin nuo Goose Green yra netoli. Čia taip pat buvo argentiniečių pasipriešinimas, bet žymiai silpnesnis. Popiet britų kariai praėjo pro Darwiną, patraukė toliau į pietus ir apsupo visą Goose Green aerodromą. Ten taip pat sutik tas pasipriešinimas, bet britai neįtrūkus nuginklavo argentiniečius. Kada bus užimtas Goose Green aerodromas, tai britams bus lengviau gintis, nes galės naudoti lėktuvus. Dabar britų kariams taip pat padeda lakūnai, bet jie gali kilti tikrai iš lėktuvnešių. Kitiems bombonešiams teks atskristi iš Pietų Georgija salos.

BUENOS AIRES, Argentina. — Buenos Aires radijas praneša, kad ketvirtadienio rytą San

Carlos sritį bombardavo argentiniečių lėktuvai, bet niko nepažeisė apie padarytus nuostolius.

(Britai praneša, kad du Argentiniečių lėktuvai pasitiko priešlėktuvinės patrankos. Prie San Carlos jie nepriartėjo, nes bijojo gan taiklių šūvių, sako britų pranešimas.)

Generolas L. Galtieri stebisi prez. Reaganu, kuris nusisuko nuo Argentinės, nors ir pasiuntė jam sveikinimus Argentinės 172 metų nepriklausomybės sukakties proga. Prezidentas pažymėjo, kad tai yra svarbi nepriklausomybės sukaktis, todėl jis ir nutarė pasveikinti, nežiūrint į kitus naminius reikalus.

Gen. Lami Dozo, Argentinos aviacijos viršininkas, tvirtina, kad saloje argentiniečių padėtis gera. Iškėlimui karių San Carlos srityje mažai tereikia. Britai neužims Argentinos karių laikomų pozicijų. (Gen. Dozo padarė pirmą tokį pareiškimą. Nelaivėn paimti argentiniečiai kitaip galvoja.)

Karinė lenkų valdžia šešis mėnesius pralaidė Lešek Valensą Varšuvos kareivinėse, o ketvirtadienį išvežė į kitą vietą.

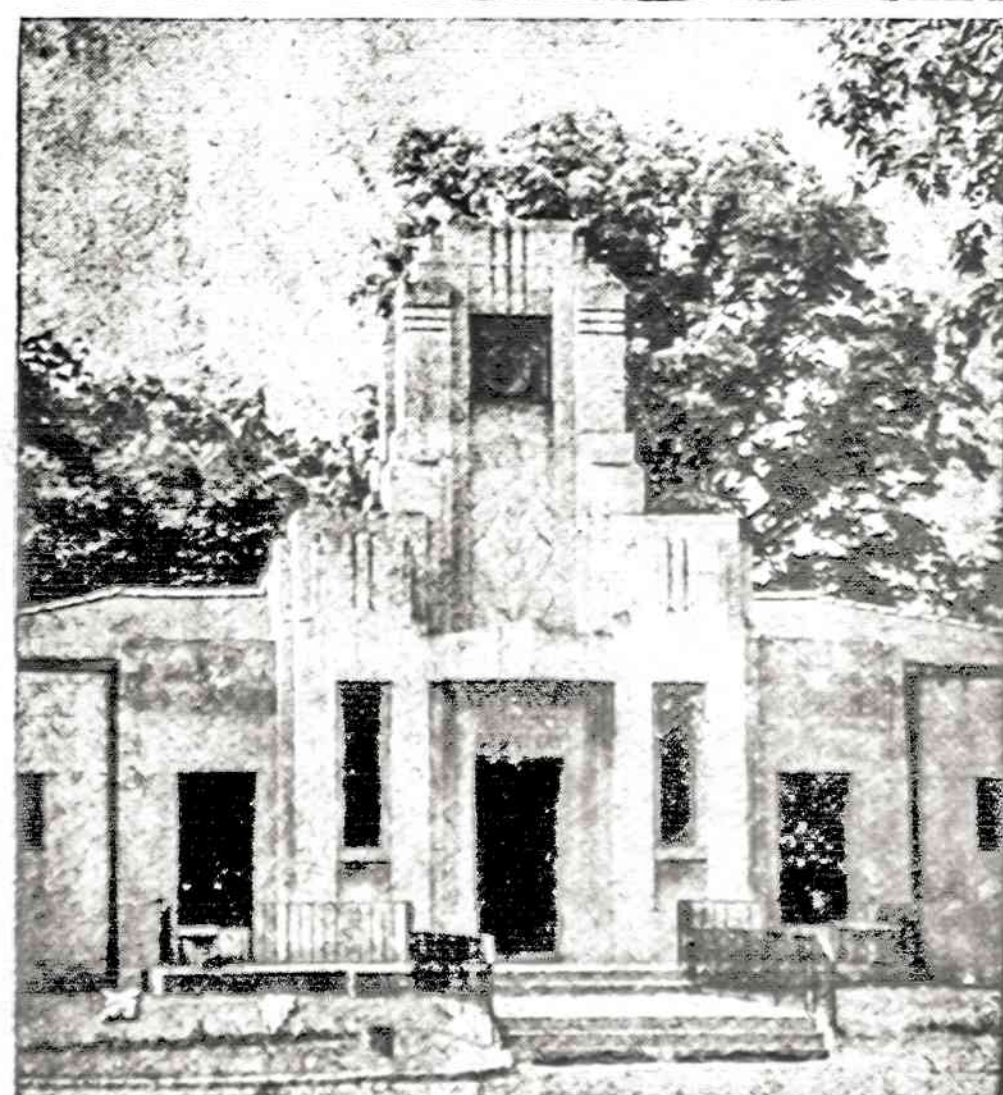
Valensos žmona Danuta nieko nežino, kur jos vyras perkeltas, nes valdžios atstovai vėlot nenurodė.

Texas valstijos ketvirtadienį labai smarkiai lijo ir užliejo didelius žemės plotus.

Billy Graham tvirtina, kad dabar, po pareiškimų Makvoje, susirenka didesnis minios jo pasiklausyti.

Pirmadienį, gegužės 31 d., viename krašte bus minima Kapų Pucimo Diena. S kantis Naujųjų numeris pasirodys tikrai birželio 2 dieną.

Naujųjų Administracija

Sekmadenį vykime į Lietuvų Tautinės kapinės pagerbti ten palaidotus lietuvius.

ATSISAUKIMAI

Naujienos gegužės 6 d. įdėjo A. Svilonio straipsnį — Atsisaukimai su mūsų iškiliųjų veikėjų parašais.

Kad man būtų aiškiau kas tie per iškiliųjų veikėjai, nuėjus pas save — į kaimiuką Bruklįne, pasiskolinau Pasaulio Lietuvių, suradau J. Balkūno ir P. Vileišio pasisakymus. Kadangi pirmojo nepažįstu, tai nieko ir paaukščiau regaliu. Sako, jis buvęs ir yra didelis Lietuvos veikėjas. Dievui padėk ir toliau veikė!

Kitas dalykas su P. Vileišiu. Truputį jį pažįstu, tai ir noriu pasidalyti mintimis su Naujienas skaitančiąja visuomene. Stengiuosi kaip galima nekaroti to, kas buvo A. Svilonio rašinyje apie jį parašyta.

Man, kaip neiškiliam ir ne veikėjui, norisi pradėti girdėti liaudyje pokalbiu, kai "didelė veikėja" kažką prie balos plovė, prą ją praeidamas keičia šuktelėjo:

- Padėk Dieve.
- Puodelį plaunu.
- Ant kur šitas kelias?
- Kur druska buvo.
- Tai duma boba.
- Ačiū ponuli.

Panašiai įvyko ir su iškiliųjų veikėju P. Vileišiu.

Jam stato klausimą:

— Kaip ir kada jūs pradėjote domėtis Bendruomenės idėja?

— 1940 m. atvykęs Amerikon tuoj pastebėjau didelį lietuvių susiskaldymą ir visišką svetimos nuomonės negerbimą (Atsiet puodelį plaunu).

— Šviesiasni lietuviai (kas tokie tie šviesnesni lietuviai?) tą juoda darba atliko... Vėliau ta Lietuvoje išauklėta jaunomėnė daugumas nauji ateiviai — be jokio atlyginimo tą sunkų ALTOs kūrimosi darbą tęsė (atsiet kur druska buvo).

— Aš atvykau 1949 metais ir radau tik senuosius Lietuvos gijų ažuolus dirbančius ALTO Lietu-

vos vadavimo darbą ir tada jo kio susiskaldymo nebuvo.

— Naujuosius ateivius vienu plunksnos brūkšniu eliminavo, pareikšdami, kad naujieji ateiviai, kaip ne piliečiai, negali būti renkami į valdybas ir turėti balsą ALTOs sprendimuose (Atsiet, ačiū ponuli).

Čia tik kalbama apie Lietuvos išmokytos jaunomenės sunkų ALTOs kūrimosi darbą, čia už poros eilučių dejuoja, kad to darbo ALTO vadai neprileidė dirbti. Teisingai teigė A. Svilonis, kad P. Vileišio rašinyje yra menko lygio ir, kad paskalčius tokį rašinį, širdyje darosi kartus. Kad P. Vileišis buvęs diplomatinės tarnybos nariu, tokiu savo pokalbiu, pasirodė, esąs, labai nediplomatiškas.

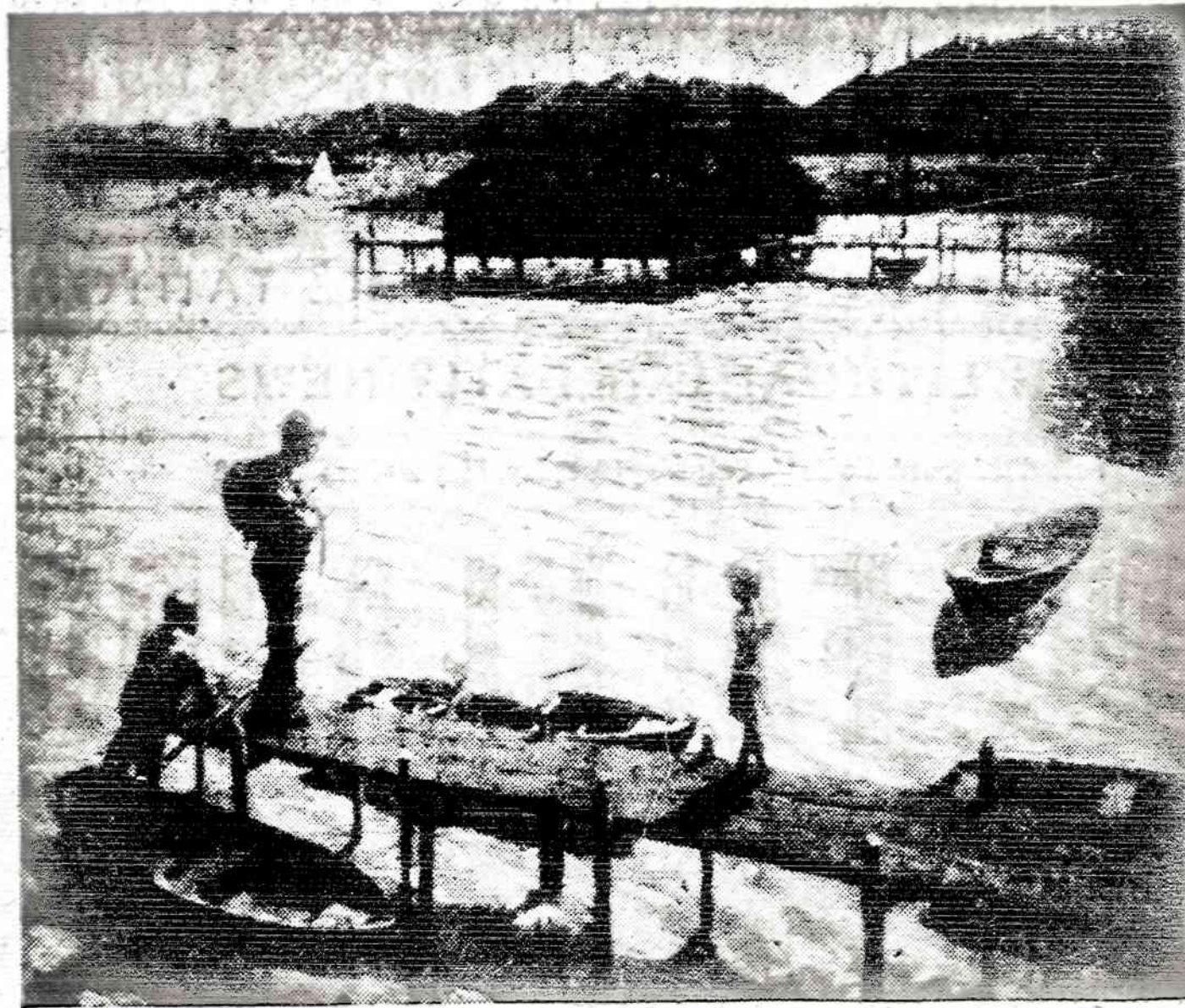
A. A. K. Pakštis sakydavo: ALTO, tai širšių lizdas, pilnas piktų tranų. Žiūrėkite, kokia didi atmintis, kaip ilgai užsiliko gudrioje galvoje (O leiskite paklausti P. Vileišį, kiek gytų piktų tranų yra viename širšių lizde?)

Deja, man teko apie tą gudrią galvą girdėti ir tokius gudrius posakius kai P. Vileišis kalbėjo New Yorke, pasisakydamas prieš Vasario 16 gimnazijos mokinių siuntimą į rusų pavergtą Lietuvą. Tada vienas iš petronaičių šaukė:

— Durnas senis! Ir po kurio laiko dar pridėjo — idijotas (Ar čia nebūčiau kaip širšių lizdas?)

Taigi, tie sakymai. Tau turejo drąsos pasakyti "tiesą" į akis, o tamta laukei iki išmirs tie veikėjai, kurie dirbo tautos laisvinimo, o ir prisikėlimo darbą. Vietoje padėkos — niekinimas, ir dar mirusių. Argi Jūs nežinote, kad apie mirusį galima kalbėti tik gerai arba visiškai tylėti. Argi mums jau pritrūko tikrų priešių, kad ALTOs veikėjus (mirusius) vadiname širšių lizdu?

— Aš, rodos, neseniai kažkur skat-
ažuolus dirbančius ALTO Lietu-

Dail. A. Rūkštelė.

Prieplauka.

vyris iš peties režė nustalinimo ugningą prakalbą, o lazdele pasisėmęs senukas atsiliepė:

— Triuš, tu triuš, kur tu buvai, kur Stalinas gyvas buvo?

Taigi, ir P. Vileišiui tikėtų sis klausimas: triuš, tu triuš, kur tu buvai, kur šitie dvasios milžinai gyvi buvo?

— 1951 m. paskelbėm atsisaukimą ir pradėjome dirbti. A. Saulaitis pasiėmė visą sekretoriato darbą, man teko politinis darbas (Vileišiui).

Na ir pasakykite jį man, kur gi rašėte kitą tokį sumoningą juokdarį, kuris mokėtų tokius kvailius juokus krest. Steigla L. Bendruomenė, o supratimą apie ją turi kaip gaudys apie aptieką. Na, bet, gal aš klystu, mat aš nieko nusteigiau, tik kartais pasidomėdavau, ką gi veikia iškiliųjų veikėjų (iškilaisiais aš laiku tuos, kurie turi stiprius pe-

čius prasistumti į fotografuojamų prieakį ir kurie galvoja, kad tuo jau bus atvaduota Lietuva). Ir taip, berods, ketvirtoje tarybos sesijoje, toks, gal biskų kvakstelėjęs J. Bagdonas putojo: — Jei mane sukaptų į šmotelius, tie šmoteliai šauktų: aš turiu teisę ginti Lietuvos laisvę. Tai nuo tada ir atsirado politinis vadovavimas ir P. Vileišis buvo paskirtas politinės komisijos nariu-vadovu.

Taigi iškiliųjų lietuviai kūrė L. Bendruomenę, nežinodami jos paskirties o posėdžiavo, anot P. Vileišio kas savaitę, per tris metus. Dievas-pasaulys sutvėrė per 6 dienas, o ketveriukė tvėrė Bendruomenę per 3 metus vieną kartą į savaitę. Taigi nenuostabu, kad New Yorko žvirbliai matydavo P. Vileišį veik kas savaitę New Yorke, tik jie čirškėdavo, kad jis ne Bendruomenę kuria, o konferenciją su miesto gražuolėmis, kol prakonferavo savo žmona.

— Bet mūsų politiniai priešai ir toliau stengėsi trukdyti L. Bendruomenės veikimą (Ar ne tuščias, tuščio žmogaus, burbūkas, aš galvoju, kad be ketvertuko ir daugiau žmonių dalyvavo L. Bendruomenės kūrimime, bet jie jokių politinių priešių nematė ir apie juos negirdėjo, o darbo pozityvų lietuvių išlaikymo darbą.)

P. Vileiši, juk labai jau negražu būti donkichotiškam ir kovoti su vėjo malūnais. Juk ne visi išmirę, kurie tame kūrime dalyvavo, o jei ir kuris mirė, bet nemirė protokolai, rezoliucijos, pasisakymai. Jau graikų išminčius reikalavo atsiminimuose vartoti gryną tiesą. O ką mes darome?

Toliau P. Vileišis aiškina:

— Aišku, kad didžiausias nuopelnas už L. Bendruomenės įsteigimą priklauso LOKO nariams (mano nuomone tai gry-

nas muilo burbulas). Priklauso tiems, kurie steigė apylinkes, apygardas, ruošė suvažiavimus, o barškėjo, kaip tuščios bačkos.

Turime jau gana tvirtą L. Bendruomenės organizaciją, tačiau savo laimėjimų parodyti nepajėgiame. Surenkam aukas Vasario 16 proga ir vieton greit parodyti kur, ir kaip tas laisvas sunaudojam, paskelbiam tai po kokio pusmečio, kai jau visa tai tebeturi tik istorinės reikšmės.

Šiam samprotavimui komentaras nereikalingi. Jie parodo to žmogaus intelektualines galias.

Kaip niekad istorijoje, mums reikia išsiklausti į vyriausios kartos balsą, nes tik ji yra Lietuvos suvereniteto, gėrio gyvas liudininkas. Juk to tikro gėrio, o ne baltų rūmų, ne šviesos pristigusių, kryžkelėse alpsta Lietuva, sako K. Eriugis nesenai atvykęs iš rusų pavergtos Lietuvos. O kai kurie iškiliųjų veikėjai, talkininkaudami komunistui, griauja tuos pamatus, kuriuos padėjo senųjų lietuvių, kuriuos padėjo dešimtys tūkstančių nužudytų laisvės kovotojų. Garbė jiems, o ne tiems save į padanges išsikėlusiems, kitus niekinant.

Garbė tiems, kurie L. Bendruomenę įkūrė. Jei neužtenka laipsinti dabartinių L. Bendruomenę įkūrė. Deja, ta Bendruomenė nuėjo ne tuo keliu, į kurį ji buvo įvesta.

P. Lengvenis

— Masonic Medical centras nutarų sumažinti mokesčius už palarnavimą.

— Chicago Savings & Loan Assn. praeitais metais padarė 13% pelno. Standard Federal Savings & Loan Assn. uždribo tikslai 6.6 proc. Union Savings bendrovė uždribo 10.6%.

LIETUVIŲ KAMIKADŽĖS DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS PABAIGOS

Romo Kalantos Suliepsnojimo Dešimtmečiui

Dr. Kazys Eriugis

(Tęsinys)

Visi liūdėdami lengviau atsikvėpė, pajutę aukos prasmę ir tai, kad ji kraupiausiu būdu primins prezidentui tarptautinės teisės ir dvišalių sutarčių sutrypimo faktus, tautų kančias ir skriaudas dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, kurią 1940 m. įvykdė Sovietų Sąjunga. Toks skausmingas JAV prezidentui priminimas Sovietų žiaurių nusikaltimų turėjo prasmę, nes rado didelį atgarsį Amerikoje ir daug kur pasaulyje.

Kai dėl jaunosios Lietuvos, tai ji tą dieną, tą valandą iki apstulbimo skausmingai išvydo savo didvyrį — jų amžiną bendramokslį, kurio jie neužmirš ir neapleis. Jie suvokė realios ir iš jų pačių tarpo iškiliusios aukos ir pasiaukojimo prasmę, jos kainą ir baidą galimybę. Jie tą dieną ir svarbiausių įvykių savaitę ugtelejo, vertindami okupaciją ir okupantą. Romas suliepsnojo jaunatviškai mylėdamas merginą. Jis ją kvietė ateiti paskutiniam pasimatymui į Miesto Sodelį prie Teatro šiaurvakarių kampo. Principingas jaunuolis atsisakė savo, paliko jaunatviškai ir nerūpestingai skrajojantią bendraamžę. Nepanašu, kad jo draugystė su mergina galėjo turėti bet kokios nors įtakos šiam lemtingam žingsniui.

Romo Kalantos suliepsnojimo priežastys, be jokių abejonių, yra politinės, nukreiptos prieš Lietuvos pavergimą ir pavergėją, ir yra negestantis protestas prieš laisvės idealų slopinimą ir laukinių tyčiojimąsi iš žmonių ir tautos. Tai paliesime vėliau.

Kai dėl Romo Kalantos žuvimo aplinkybių, tai jas gaubia neaiškumai dėl daugybės priežasčių. Atrodo, kad tikrai buvo kažkaip paauglystės metų gimnazistiškai organizuotas ryžtas. Vieni mačiusieji tvirtina, kad į suliepsnojimo vietą Romas atėjo vienas, kiti sako, kad atėjo trise ištraukę burtus, ir kiekvienas turėjo būti kitaip auka ant Tėvynės aukuro. Tie dviese neva neleidę praeiui degančio Romo gesinti švarku. Vienas jų turėjęs nušokti nuo priešais Teatrą esančio 7-aukščio Kauno miesto Vykdomojo Komiteto pastato (buv. Taupomųjų Kasų) stogo.

Mačiusiųjų įtikinamiausias tvirtinimas, kad benzina atsinešė dviese ir tuojau susiginėjo. Vienas sako: "Tu, Romai, neužsipilsi skysčio". Ir taip abu pasikeisdami kartojo: "Ot užsipilsiu! Ot ne! Ot užsipilsiu! Ot ne!" Ir tuoj, nutolęs nuo girdėjusių, po trumpo politinio prologo, suliepsnojo, skausmo agonijoje bėgiojo po klevo laja pievutėje, vis šaukdamas, kaip visi girdėjusieji tvirtina — "Laisvės Lietuvai! Laisvės Lietuvai!..." Sukniubo po lajos kraštu ir ugnis Aukos ir Didvyrio nemirtingumo ženklą įdėjo tų metų pavasario medžių lapijoje ir amžinai — lietuvių tautos protuose ir širdyse. Po kurio laiko ta sugrūzdusių lapų sodriai ruda "duobė" žiojėjo kaip vergijos nasrai žalumos pasaulyje, kol "viską matanti akis" privertė šakas išgenėti.

Romas Kalanta mirė tą pačią dieną, vidurnaktyje, ligoninėje. Prieš mirdamas vis kartojo — "Aš žūstu už Lietuvos laisvę". Jo minčių knygtutė neilgai buvo praeivių rankose, kurioje buvo įrašyta: "Geriau garbinga mirtis, negu gėdingas gyvenimas! Aš nepatenkintas visuomene, visuomene nepatenkinta manimi!" Savo mergaitėi Romas įrašė: "Aš kitaip negalėjau!..." Ligos istorija iš ligoninės dingi ir pagal mano gyvenimo kartų patyrimą, neabejotinai, kaip ir užrašų knygtutė, atsidūrė viską slepiančiose KGB rankose.

(Bus daugiau)

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge means snow, ice, and freezing temperatures! All serious enemies try to starve an army without proper clothing, get nearly enough food, and shoot on command.

It was an army long on courage,

but short on money.

And then the money came.

Some \$77,000,000 from the

gratitude of new Americans.

That's how people work here.

Take
stock
in America.

In America's stock market, you can buy shares in the success of the nation.

Nationwide, people are still helping America's war effort and self-sufficiency. And they're helping themselves to safe, dependable savings by taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

The United States Savings Bonds.

There's nothing better than a dollar in the bank.

Now if you have your money in a bank, it's not doing much for you. It's just sitting there, waiting for you to use it. But if you put it in a Payroll Savings Plan, it's working for you every day. It's helping you build a better future for yourself and your family. It's helping you win the Cold War.

So, if you're looking for a way to win the Cold War, look no further than the Payroll Savings Plan. It's the way to a secure future for you and your family. It's the way to a better America.

For more information, contact your local Payroll Savings Plan office. Or write to the Payroll Savings Plan, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20548.

Payroll Savings Plan. It's the way to a secure future for you and your family. It's the way to a better America.

For more information, contact your local Payroll Savings Plan office. Or write to the Payroll Savings Plan, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20548.

Payroll Savings Plan. It's the way to a secure future for you and your family. It's the way to a better America.

For more information, contact your local Payroll Savings Plan office. Or write to the Payroll Savings Plan, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20548.

Payroll Savings Plan. It's the way to a secure future for you and your family. It's the way to a better America.

For more information, contact your local Payroll Savings Plan office. Or write to the Payroll Savings Plan, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20548.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED SET BY IN THE RIGHT LANE.

SUPER CONCENTRATED DEODORIZER
is so effective that
2 DROPS DEODORIZE A SKUNK!
Just think of the odor problems it could solve for you... bathroom, pets, cooking, mildew, garbage, diapers.
ONE SHAKER \$3.00 POSTPAID
BOTTLE
To order, send check or money order to SCHMID PRODUCTS CO., Div. of SCHMID LABORATORIES, INC., Box 4, Route 46 West, Little Falls, NJ 07424.

JULIAUS KUZO PAVYZDINGAI SURUOŠTAS VAKARAS

Julius Kuzas

Praeitą šeštadienį, gegužės 22 dienos vakarą, Martinique salėse buvo suruoštas Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų didelis vakaras. Tai buvo vienas didžiausių vakarų, kurį bet kada yra suruošę Lietuvių Prekybos Rūmai.

Praeitais metais Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų pirminku buvo išrinktas Julius Kuzas, gabus lietuvių biznierių, besiverčiąs didmenine mėsos prekyba. Jojo tėvas vežiojo mėsą mažoms krautuvėms, o Julius pradėjo prekybą su didesniu pirkimo ir pardavimo centrais.

Tapes pirminku, jis iš anksto pradėjo planuoti didelę skalę. Jis ryžosi suruošti tokį banketą, kokio lietuviai dar nebuvo suruošę. Banketo rengėjų buvo daug. Daugelis jų turėjo apie save labai gerą nuomonę, bet kai reikėjo darbą atlikti, tai rezultatų nesimatė.

Julius Kuzas visiems parodė, kad galima sutraukti 500 ir daugiau ne tik tik Lietuvių, bet ir amerikiečių. Kuzo suruoštamam ILPR vakarui buvo ne tik įtakęs lietuvių prekybininkų ir pramonininkų, bet buvo ir didelis skaitėjus amerikiečių.

Pirmoje eilėje buvo keli stalių amerikiečių teisėjų, teisėjų pareigūnų, politikų, mokytojų, profesorių, policijos pareigūnų, bankininkų ir daugybė kitų. Jie atėjo todėl, kad Kuzas juos pažįsta, su jais susitinka, jų prašė. Atėjo ne vieni, bet su šeimomis ir draugais.

Jie atėjo į Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų vakarą ir jiems patiko. Jie pamatė, kad lietuviai biznierių, be savo biznio reikalauja rūpinasi ir gabesniais mokiniams. Kas parodo norą mokytis, bet nepajėgia, nes tėvai neturi reikalingų pinigų, tai Prekybos Rūmai atrenka gabesnius ir jiems padeda. Šimt ILPR Stipendijų komitetas parinko šešis gabesnius mokinius ir kiekvienam paskyrė po tūkstantį dolerių.

Vladas Rasčiauskas, žinodamas, kad dolerio vertė jau ne tokia, kokia buvo praėjusiais metais, nutarė kiekvienam parinktajam dar pridėti po \$200. Bet Prekybos Rūmų vadovybė itikino jį pakeisti savo planą. Vietoj papildyti kiekvieno studento stipendiją \$200, patarė duoti tūkstantinę dar viename gabiam jaunam lietuviui.

Iki šio mėto Prekybos Rūmų banketuose stipendijų paskirstymą tvarkydavo Stipendijų komitetas, tačiau šįmet pirminkas truputį kitaip patvarkė. Negerai, kad svetimus pinigus žarsto žmonės, kurie savo pinigais nepripasideda. Reikia, kad pasirodytų tie, kurie pinigų duoda.

Vladas Rasčiauskas jau kelinti metai duoda stipendiją lietuviams mokiniams. Jis yra įsitikinęs, kad uždirbtus pinigus geriausia investuoti į mokyti norinčius jaunus lietuvius.

Vladas Rasčiauskas jau kelinti metai skirdavo didžiausią auką, o šįmet vienas davė visą tūkstantinę. Prie garsiakalbio buvo sustatyti visi Stipendijų komiteto nariai, o kalbą pasakė Vladas Rasčiauskas, stipendijų ragintojas.

Rasčiauskas tarė šiuos žodžius: „Malonūs vakaro dalyviai! Visi matome, kad vyresniųjų gretos metai iš metų vis retėja. Yra labai svarbu, kad mūsų vietos užimtų jauni, išsimokslinę lietuviai.

Šiandien daugiausiai Lietuvių Prekybos Rūmų paskirtomis stipendijomis septyniems gabiesiems jaunuoliams. Juos atrinko speciali Stipendijų komisija, kaip gabiausius lietuvių kilmės studentus, reikalingus finansinės paramos. Sveikinu parinktus studentus, linkiu sėkmės moksle ir gyvenime. Sveikinu ir jų tėvus, nes jie tikrai gali didžiuotis savo vaikais.

Prekybos Rūmų vadovybė ir Stipendijų komisija rūpinasi mūsų tautos ateitimi ir lietuvių bės išlaikymu. Suprasdama ir įvertindama mokslo vertę, nuosirdžiai prisidedu prie šio darbo. Savo linkėjimus noriu paremti tūkstantio dolerių asmeniška dovana — septyntam stipendininkui.

Tik per mokslą tapsite protiniais ir vertingais žmonėmis! Visa salė smarkiai plojo Ras-

M. Stankūnienė.

Balandis

MEDŪZA — JŪROS PABAISA

Prancūzų giliųjų vandenų tyrinėtojas Jacques Causteau, su ekskursija "Documentary Studies of Marine Life", laivu "Calipso" išplaukė į Viduržemio jūrą ties Marseille tirti jūros pabaisų medūzų. (A. Lallo žurnale sako: aštuonkojė veimėžuė).

Causteau anksčiau buvo suruošęs keletą ekspedicijų medūzų gyvenimo būdai tirti. Medūzų (octopus) yra 150 rūšių, įvairaus didumo, tai priklauso nuo to, kokiuose vandenynuose jos gyvena ir veisiasi. Ramiojo Vandenyno srityje, ties Seattle, Wash., gyvena didžiosios medūzos, kurios sveria apie 250 svarų, jų siurbliai siekia

čiauskui ir Liet. Prekybos Rūmų vadovybei už vedamą naudingą darbą.

Reporteris

20 pėdų ilgumo. Siurblių šakos panašios į gyvatę, visa medūza neturi kaukolės, visa medūza neturi kaukolės. Labai pavojingas jūros gyvūnas, galintis laivą sutriuškinti. Apatinė jos šaka balzgana ir turi 800 siurblių (diskų), simetriškai suilguotų, nuo galvos didesni siurbliai, į galą mažesni.

Medūzos galva turi akis, bet ta galva yra tik stiprus raumėnis alsavimui. Iš galvos nusišakojusios šakos su siurbliais. Medūza paprastai nepuola "priešo", bet jeigu kas pultų, tai tarytum smauglys, pagavęs nepaleistų. Pavojaus metu medūza skuba į jūros gilumą, slepiasi po akmenimis, koraluose arba žolėse. Kai naras veisiasi, ji paleidžia tirštą miglą. Medūza daugiausia laikosi jūros dugne, labai didelėje gilumoje. Ji labai jautri, — išlojo pajunta kas

artinasi. Narui sunku ją pagauti, nes slidi ir raitosi, keičia spalvą arba susitraukusi bėga toliau.

Viduržemio jūros medūzos mažesnės, bet jų gyvenimo būdas tas pats, kaip ir Amerikos pakraščiuose kitų medūzų. Kai medūza plaukia, tai jos siurblių šakos susiglaudžia ir tada pasidaro panaši į saerį (celebr) ryšuliuką. Ji visada ieško vietos pasislėpti. Žvejai naudoja šitokį metodą, kai pagauti: prie virvės pririša puodynę ir nuleidžia į jūros dugną. Medūza skuba pasislėpti ir įlenda į puodynę. Tuomet žvejai pagauti. Medūzos mėgsta krabus, vėžius, ędą ir žuvis.

Medūza patelė padeda apie 2,000 kiaušinėlių, paprastai tarp akmenų arba urve. Trunka 6 savaites kiaušinėliams išsiriti. Per tą laiką medūza nesimaityna. Kai nauji gemalai pradeda plaukioti, medūza patelė nu-

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,

paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausia

Chicago lietuvių istoriją

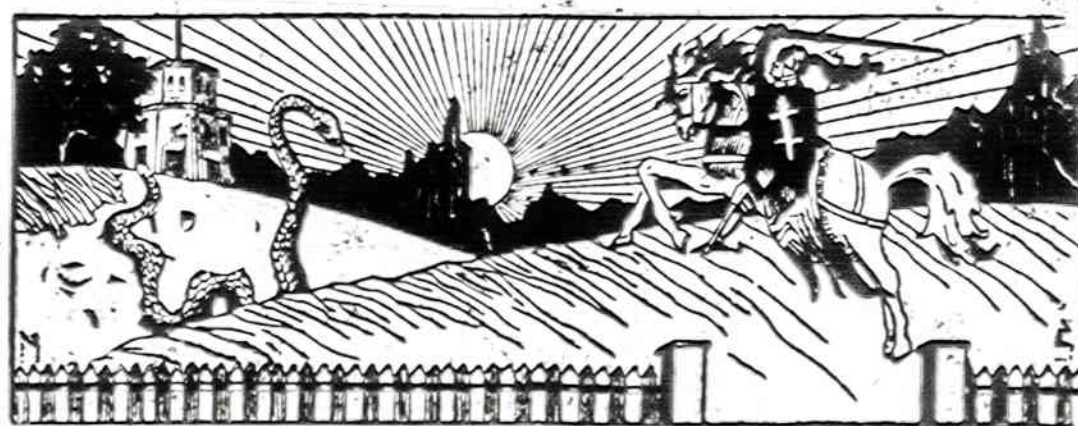
(1869 — 1959 metai).

664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.

Persuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

Kas atsakys į šiuos klausimus?

Kur dingio Sibiro ir Balgudijos lietuviai? Kodėl okupantas rusas jais visai nesirūpina ir nekviečia jų į Vilnių, Kauną, Elektrėnus, Druskininkus parodyti kokią padaryta pažanga? Tik kažkodėl neveža parodyti Klaipėdos ir Palangos pajūrio?

Argi Sibiro lietuviams tai nebūtų įdomu pamatyti? Be to, ar yra pasiuntę solistus jiems padainuoti? Pav., Noreiką ar Daunorą. Argi jau jiems nebeįdomios lietuviškos dainos? Argi jie privalo dainuoti tik rusiškai? Be to, ar yra buvę atsitikimų, kad rusai būtų iškvięti Sibiro lietuvių jaunimą atvykti į Vilnių pastudijuoti lietuvių kalbos? Argi rusams visai nesvarbu, kad Sibire ir Balgudijoje lietuvių jaunimas pamirš lietuviškai? O gal ten iš viso nėra lietuviams ne pradžios mokyklos, ir neleidžiama lietuviškai kalbėti? Tai kodėl Amerikoje lietuviai gali turėti lietuviškas mokyklas, gimnazijas?

Tat, kodėl Amerikai lietuvių kalba nekenkia, o Rusijai kenkia? Jie, kaip įmanydami, stengiasi lietuvių surusinti. Jau pradėjo brukti rusų kalbą net ir vaikų darželiuose. Jei rusai nori visą Lietuvą surusinti ir užtiesios žodį tremia į Sibirą, ar

gaista. Mažieji medūziukai panašūs į kilbikus. Greit auga, trumpos šakelės skleidžiasi ir ilgėja.

Monaco srityje yra Okearografijos muziejus, kur akvariume daromi medūzų gyvenimo tyrimai, jų reakcija į elektros šokus, maitinimo sistemas ir pan. Mokslininkai pradėjo daugiau domėtis medūzomis — jų pabaisos anatomija.

Jūra yra tamsus pasaulis, bet pilna gyvybės — fantastinės augalijos, koralų, ornamentuotų formų, kokių nėra šviesiame pasaulyje. — jūroje yra įvairiausių žuvų, plėšriųjų ryklių, bangžuvų, margų, apskritų, spygliuotų žuvų, gyvačių, miriadai žuvų ir žuvyčių. Yra tokių gyvūnų, kokios nėra ant žemės. Yra gilame vandenyje žuvų su šviesomis, yra tokių ungurių, kurie turi elektros tiek, kad galėtų žmogų nutrenkti. Dauguma žuvų minta koralais. Kitos — žuvimis vėžiais ir kt.

M. Šileikis

Sibiras yra Lietuvos teritorija? Kodėl lietuviai negali baumės atlikti Lietuvoje? Kodėl lituanis' a prof. Kazlauską neįsivežė į Sibirą, o nužudė, įmesdami jį į Nę?

Tai kodėl okupantas taip surūpinęs vakaruose gyvenančių lietuvių jaunimą? Kodėl apmoka atostogas į okup. Lietuvą? Iš to pasėto grūdo, vasario 16-ios Gimnazijos augintinis Romanas Šileris jau tapo Vilnis bendradarbiu.

"Kaip ir kasmet, šiais metais per Velykas Vilniaus "Tėviskės" draugijos kvietimu jaunimo ir Vasario 16 gimnazijos mokinių grupė vyksta į (nerašo okupuota) Lietuvą. Į tą kelionę prisirašė daugiau, negu "Tėviskės" draugija gali priimti".

Taigi, okupantui už įdėtus pinigus, jau pradeda grįžti palūkanos. O ar stengiasi ką nors daryti ir tą veiksmą sustabdyti LB ir gimnazijos direktorius Kavaliūnas? O ką gero padarė p. Kavaliūnas, būdamas "Chikagos švietimo komisijos pirminku"? Išleido mok. Jonytę, nes parašytą vadovėlį "Nameilai Mano Brangūs". O tuose nameliuose, buvo nuotraukos iš caro laikų — Lietuvos vergijos gyvenimo. Jos pačios parašyta, kad tos nuotraukos vaizduoja nepriklausomos Lietuvos gyvenimą.

Nors tam veiksmui buvo pareikštas lietuvių protestas, bet p. Kavaliūnas nenusileido ir tų nuotraukų, žeminančių Lietuvos nepriklausomybę, neišėmė. Tad atrodo, kad p. Kavaliūnas jau yra užkibęs ant okupanto meškerės ir toliau vykdo savo darbą, pagal okupanto nustatytą liniją.

Petronis sėkmingai dirba savo darbą, okupanto naudai, nes jis yra okupanto tarnas. O direktorius p. Kavaliūnas sakosi, esąs bėjęs tą Petronio (tiksliau sakant, okupanto) veiklą sustabdyti. O lietuviška patarlė sako: kuomet nori mušti, tai ir pagalį randa. Kun. J. Bornežino, kam išnuomavo Jaunimo Centro salę, kuomet atėję lietuviai protestavo, dėl rengiamo koncerto, okupanto atsiųstam sol. Daunorui. Geriau, sakt, tai nieko nedaryti ir leistrenkti. Dauguma žuvų minta koralais. Kitos — žuvimis vėžiais ir kt.

(Nukelta į penktą puslapį)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstant, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Ruklio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Mellaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAIŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerinti autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIEŅISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkio apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksliai laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVIAKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamasiūno įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nadingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LAMĖ**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **BATRINĖS NOVELS**, M. Zosėnko kūryba, J. Valskio vertimas. 206 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti dolerių paravardžio išlaikoma.

3 — Naujienos, Chicago, Ill. — Sat. Tuesday, May 29-June 1, 1962

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RASTINGAI ĮPILDOMI RECEPTAI • PAMUKI KAT BALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atžara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 431-6186

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per
six months, \$12.00 per 3 months. If
other USA localities \$40.00 per year
(\$20.00 per six months, \$12.00 per
three months. Canada \$45.00 per year;
other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:

metams \$45.00
pusių metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$3.00
nuo JAV vietose:
metams \$48.00

pusių metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:

metams \$45.00
pusių metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

JAV miestuose:

metams \$48.00
pusių metų \$24.00

Naujienuos eina kasdien, šiek tiek
vėluojant. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
IL 60608. Telefonas 431-6100.

Pilnų kainų sąrašas pakeičiamas
Orderių karta su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė stada kasdien, šiek tiek vėluojant.
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Privalome sekti kovas Sovietų Sąjungoje

Sovietų Sąjunga yra padariusi didžiausią skriaudą lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei. Rusijos komunistai ne tik patvirtė visą lietuvių tautą, išveždami dešimtis tūkstančių gabeninių ir veiklesnių lietuvių į Rusijos prievartos darbo stovyklas, bet jie panaikino ir Lietuvos nepriklausomybę, užgniaužė žmonių teises ir Lietuvos komunistų partijos sekretorių Antaną Sniečuką pasiuntė į Maskvą prašyti Staliną, kad prijungtų Lietuvą prie Sovietų Sąjungos. Maskvon važiuojo Maskvai pasidavę lietuviai, o rusai dabar skelbia, kad patys lietuviai prašė Lietuvą įjungti į komunistinių valstybių sąjungą.

Sovietų Sąjungoje spaudos laisvės nėra. Ten žėdžio ir spaudos laisvę kontroliuoja čekistai. Iki šio mėto vyriausiu kontrolierium buvo Jurijus Andropovas. Jeigu ne Andropovo pastatyti čekistai, tai mes iš spaudos ir radijo galėtume žinoti, kas Sovietų Sąjungoje ir rusų parvartoje Lietuvoje darosi, bet dabar viskas užgniaužta. Apie gyvenimą Sovietų Sąjungoje žiniomis žinom labai mažai.

Tuo tarpu Sovietų Sąjungos valdovų viršūnėse visą laiką eina gana aštri kova. Kartais ji tokia aštri, kad jie vienas kitą užgniaužia ir net nužudo. Stalinas be jokios atodairos žudydavo komunistų partijos centro komiteto narius, jeigu jie priešindavosi jo vestai politikai.

Visi žinome, kad Brežnevas yra didžiausią galią turintis komunistas. Jis yra visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretorius, jis pasirenka centro komiteto narius, jis paskiria įtakingesnius partijos narius atsakingoms pareigoms.

Tačiau, komunistinėje valstybėje ne visi vienodai galvoja. Brežnevas buvo galingiausias, bet yra ir tokių, kurie stengiasi pakišti koją patiems galingiausiems. Visi atsimename, kad praeitą rudenį užsienius pasiekė žinia, kad Brežnevo dukterė palaikė glaudžius ryšius su Maskvos cirko direktorium ir vienu gabesniu artistu. Tie ryšiai galėjo būti pagrįsti meile, bet jie galėjo ir padėti galingiausio valdovo išteikėjusiai dukrai vesti nelegalią prekybą brangenybėmis. Brežnevo dukterė prie brangenybių pridedavo.

Šių metų vasario mėnesį pasklido žinia, kad Brež-

nevo sūnus taip pat veda nelegalią prekybą su užsieniu. Jis nedideliu Lietuvos valstybėje turi du trijų aukštų namus, kuriuos nuomoja ir uždirbęs pinigus padeda į Prancūzijos bankuose turima sąskaita.

Kas Maskvoje šias sumas apie Brežnevo dukrą ir sūnų, vedusius nelegalią prekybą užsienyje, galėjo paskeisti? Kas galėjo nustatyti, kur yra Brežnevo vaikų laikomos santaupos? Andropovas buvo vienintelis, nes jis kontroliavo visus užsienyje veikiančius šnipus. Andropovas paleido žinias apie Brežnevo vaikų nelegaliai užsienio bankuose laikomas brangenybes.

Brežnevas žinojo, kas paskeis žinias apie jo vaikus, bet pačioje Rusijoje labai ribotas žmonių skaičius apie tai žinojo. Brežnevas dar neatsigavo nuo Užkaukazijoje gauto širdies smūgio, tačiau jis pilnai suprato, kad prieš jį ir jo šeimos narius pinamos piktės.

Naujienuos atidžiai sekamos Sovietų Sąjungos gyvenimą, jau šių metų gegužės 14 dienos laidoje pirmame puslapyje dideliomis raidėmis parašė: "Andropovas gali užimti Brežnevo vietą". Jeigu Andropovas turėjo drąsos viešai apkalbėti Brežnevo vaikus, tai kaltintojas turėjo būti drąsus ir galingas žmogus. Bet koks mirtingasis Rusijoje nedrįstų prieš Brežnevą tokių žinių skelbti. Jeigu Andropovas drįso paskelbti turimas žinias, tai jis Brežnevo keršto nebijojo. Šiandien visi žinome, kad Andropovas yra pats galingiausias žmogus Rusijoje. Jeigu Brežnevas staigiai mirytų, Andropovas jo vietą tikrai užimtų. Užimtų legaliai, respektuodamas visus dabar veikiančius konstitucijos paragrafus, įstatymus, papročius ir visą dabartinę partijos ir valstybės tarnautojų tyarką. Jeigu kas nors bandytų nusizengti veikiantiems nuostatams, tai Andropovas galėtų panaudoti bet kokią jėgą.

Pirmiausia jis galėtų panaudoti jo paties paskirto Vitalijaus Fedotinko vadovaujamus čekistus. Jų bijo policija, jų bijo kariuomenė, jų bijo ir paskirų sovietinių respublikų komunistų partijos, vyriausybės ir visi pareigūnai. Rūpinkinkai atsimena, kaip čekistai vedė į prievartos darbo stovyklas Sovietų generolus.

Bet Sovietų Sąjunga yra didelė. Prieš Andropovą gali pasipriešinti patys politinio biuro nariai, kaip jie pasipriešino prieš Beriją. Maskvos militarinė policija nusivedė visus čekistus, laukusius Berijos prie politinio biuro posėdžio durų. Viduje niekas neturėjo ginklų, bet politinio biuro vicepirmininkas Michailas Suslovas pirmas portfeliu kirtė Berijai į galvą. Jis suknubo. Tai buvo ženklas visiems kitiems Berijai tol mušti, kol jis neteko žado. Berija buvo atėjusio generolo pribagtas ir išneštas iš posėdžio salės. Jis buvo nušalintas, nes sudarė pavojų kitiems politinio biuro nariams.

Gali ir šiandien pasipriešinti politinio biuro nariai, gali pasipriešinti atskiros respublikos, gali balsą pakelti Sibiro pasienyje esančios Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretorius, jis pasirenka centro komiteto narius, jis paskiria įtakingesnius partijos narius atsakingoms pareigoms.

Lenkai jau pasipriešino komunistų privilegijoms. Jie suorganizavo darbininkų unijas, kuriose komunistai neturėjo privilegijų. Kariuomenės vadai panaikino Solidarumo unijas, bet komunistams privilegijų negražino. Lenkų kova tęsiasi. Tuo tarpu niekas nežino, kuoj ji baigsis.

ANTANAS VENCLOVA APIE BR. RAILĄ

(Tęsinys)

Matyt, stovėjau matomesnėje vietoje, nes irgi buvau išrinktas į tą delegaciją. Išrinkti buvo taip pat Raila ir dar pora studentų. Kada nuvykome į nuovadą, už stalo pamatėme sėdint kresną viršininką Goštautą raudonu veidu, stiprių buliuko sprandų. Piktai pažvelgęs į mus, jis sumykė:

— Kokių velnių? Demonstruojat, a?
— Mes reikalaujame paleisti areštuotus draugus! — pasakiau, žengęs žingsnį pirmyn.
— Ak, jūs, vadinasi, reikalaujate? Maista keliate, a?

Jis tuojau iškviėtė policininką ir liepė uždaryti mus raštinėje.

Ilgai sėdėjome nejaudintame policijos kambaryje, rūkėme, pasakojome anekdotus. Už sienos bjauriais žodžiais keikėsi iš gatvės atvarytos girtos prostitutės. Langu buvo į kiemą, grotuotas, anapus durų stovėjo policininkas su šautuvu. Nebuvo ką daryti. Labai įsinorėję miego, sulipome ant rašomųjų stalų ir šiek tiek nusnūdome. Iš ryto mus išleido namo.

APIE ANTRĄJĮ ARESTĄ

Bet draugai nepaleido. Maža to. Naktį kažkas ilgai baladojosi prie mūsų buto durų. Pagaliau tarnaitė atidarė duris, ir į mūsų kambarį įėjo

porą žvalgybininkų. Vieną jų, atsikišusiu smakru, dažnai matydavau žaliakalny, kai ten gyvenau. Jie man liepė keltis ir rengtis, o patys emė grioztis tarp mano knygų, paskui lagaminėly po lova, iščiupinėjo ir patalą. Staiga priekeltas, jaučiausi nekaip. Paskui išėjome į lauką. Už durų stovėjo ginkluotas policininkas. Nebuvo baisu, tik truputį juokinga ir šlykštu. "Štai kaip elgiasi pas mus su ramiais piliečiais!" — galvojau. Nuvyrė mane į Miškų gatvę, į žvalgybą. Už stalo sėdintis pukas žiovavo, rūkė, paskui ilgai mane krausinėjo, ką žinojau ir ko nežinojau, ir, surašęs protokolą, davė pasirašyti. Paryčiu policininkas nuvarė mane į kažkokį kiemą prie Irgulos bažnyčios. Perėjė per jį, pakliuovom į ilgą koridorių, kurio viename krašte buvo kelerios durys, o kiekvienaose duryse — mažas langutis. Kitas policininkas, kurį radome prie staliuko dežuruojantį, atrakino vienas duris ir istamė mane į kambarį, kurioje sausakimais buvo prigrista žmonių. Susirietė ant suoliukų pasieniais, o kiti tiesiog ant grindų. Jie miegojo. Man įėjus, kai kurie atsimerkė:

— O, labas rytas! Dar vienas pas mus! Kas girdėti mieste?

Pamačiau Blažą, Railą (jis, kaip ir aš, buvo areštuotas antrą kartą) ir dar kai kuriuos mūsų fakulteto studentus. Buvo ir nepažįstamų. Mane sutiko su humoru ir pokštais, davė ant suolo galo prisėsti. Jaučiausi gerai. Netgi perėgėtai tvankaus oro apsispratus pradėjau lyg ir nebejausti.

A. a. dr. Zenonas Danilevičius

DR. V. PLIOBLYS

DR. Z. DANILEVIČIŲ PRISIMENANT

Jau yra taip priimta, kad miedamį amžinybės iškeliaujasi asmeni, visi savo kaiboje koncentruojasi į du kraupimus: ką? ir kiek? Būtent: ką nuveikė ir kiek daug padarė?

Taip jau įprasta vertinti asmenį ir jo darbus, nors, mano nuomone, tai labai nepilnas vaizdas.

Mirties akivaizdoje, kada prasideda Didžioji Nežinomybė ir visiškai vertybių perkainavimas, klausimai: ką? ir kiek? kaip? ir kaip? darosi mažiau svarbūs, nes juose aptariami darbai ir atsiekimai lieka čia su gyvais, įsikišais. Išskyla paūj klausimai: kaip? ir kodėl?

Būtent: kaip atliko savo profesines pareigas ir kokie buvo jo veiklos motyvai. Šitie du paskutiniai klausimai, turbūt, yra daug svarbesni už du pirmuosius. Žmogus, apsisėdamas šį pasaulį, nieko, visai nieko, neišneša, kaip aptariame klausimuose: ką? ir kiek? Žmogus išneša tik

savo veiklos atsiminimus, kurie geriausiai telpa klausimuose: kaip? ir kodėl? Būtent, kaip atliko savo profesines pareigas ir kokiais motyvais rėmėsi?

Visi dr. Z. Danilevičių atsimename, apie jo mediciniską veiklą nėra jokių paslapčių, visi tai žinome. Taigi, klausimais: ką? ir kiek? visai nesidomėsiu, nes tik kartochiau visiems žinamus faktus ir būcliau nuobodus.

Mūsų gydytoją vertinti paskutiniuosiuose dviem klausimais: kaip? ir kodėl?, tiksliausiai būtų remtis gydytojo priesaika. Tai senas dokumentas, parašytas graikų gydytojo Hipokrato prieš 2400 metų (Hipokratas gimė 460 metų prieš Kristų), kurį čia ir paskaitysiu.

Lietuviško vertimo niekur neradau, tai į lietuvių kalbą aš pats išverčiau ir dovanokite, jei vienas kitas sakinytis bus griozdiškas.

Hipokrato priesaika

"Aš prisiekiu Apolonui, gydy-

Politinis biuras paskyrė Andropovą, kad jis pakeistų kelis pagrindinius komunistų partijos ideologinius principus, kad gyventojai taip lengvai nemėtytų komunistų iš savo tarpo, kaip padarė lenkai. Tuo tarpu dar nežinia, kuria kryptimi Andropovas pasuks. Gali susidaryti progos nustumti į šalį ne tik komunistus, bet ir patį Andropovą.

kad ir aš visiškai nuoširdžiai sutinku su paskutiniu "austringoju" šešiom sūneto eilutėm."

Atsiminė, kiek bendros kalbos literatūriniais klausimais raskdavau su Raila, pasiūliau jam, atvažiuoti į Kauną, apsigyventi Blazo bute. Šiai minčiai Raila pritarrė. Man vis labiau atrodė, kad drauge mūsų padarysime literatūroje kažką reikšmingesnio negu ligi šiol. Vėl galvojau apie pirmosios apsakymų knygos išleidimą. Raila karštai mane palaikė: "Kaip aš žiūriu ir "Žmogaus tarp pjūklų" išleidimą? Žiūriu be galo gerai... Fašistukai ir klerikalai dabar tyli — pats geriausias laikas, vėliau gali būti truputį praišposotas momentas."

DRAUGAI BENDRAMĖ KAMBARYJE

Rusijoje galėčiau atvažiuoti į Kauną ("...ateik pasitikti į stotį vienas arba su Skabeika", — neužmiršo parašyti jis), mano kambary pasistatė lova. Pro langą buvo matyti tuščias kiemas, sandėliukas, daugiau nieko, net nė vieno medžio. Bet ne tai mums rūpėjo. Iš pat pirmosios dienos pasinėrėme pokalbiuose apie literatūrą, poeziją, apie mano rengiamą knygą.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

R. VILLIUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medical Director
1736 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
Iš šeštadienio 8-3 val.
Tel.: 563-2117 arba 563-2122

TEL 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2840,
Residencijos telefonas: 444-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4209

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
Prilauk Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8043

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŽEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIO PROGRAMA

Seniausią Lietuvių Radijo progra-
mą Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1360 banga AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryte.
perduodama vėliausių pasaulinių
linijų santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdutes
Pasaka. Šią programą veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Biznio
reikalais kreiptis į Baltic Florist —
gėlių bei dovanų krautuve, 502 E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 268-0489. Ten pat gau-
namos "Naujienos", didelis pasi-
rankimas lietuviškų knygų ir lie-
tuviškų dovanų.

J. SILEIKA — Rašytoja Zemaite

DOMAS VELIČKA MIRĖ PRIEŠ DEŠIMTMEČI

Domas Velička

ATSARGIAI VYRAI SU SVIE- SLAIS KOSTIUMAIS RESTORANUOSE!

Esu viengungis ir maitinuosi
tik restoranuose. Kai buvau dvi-
gunginis, tai beveik visada val-
gydavau namuose. Buvo ir yra
toks mano įprotis, kad kostiu-
mus keičiu beveik kasdien. Va-
sarą juos mėgstu šviesius.

Vakar, patikrinęs savo šviesių
kostiūmų rankoves ir kelnėlių sė-
dynes, tiesiog buvau pritrenk-
tas — viskas taukuota.

Patarčiau visiems restoranuo-
se valgantiems turėti su savimi
ne tik drėgną servetėlę, bet ir
po gabaliuką muilo.

Gerokai aptaukuotas

• Obuolys nuo obelės netoli
tenurieda.

Pedagogas Domas Velička mirė
prieš dešimt metų. Jis dirbo
su visais Amerikos lietuviais. Jis
buvo didelis tolerantas ir rado
bendrą kalbą ne tik su lietuviais
fanatikais, bet ir su kitaip tiki-
niais arba visai netikinčiais lie-
tuviais. Jis nešmeižė kitaip gal-
vojančių Pedagoginio Instituto
dėstytojų, bet stengėsi įtikinti
juos dideliais pasauliniais ir lietu-
viškos literatūros veikalais.

Dabartiniai instituto vadovai
iš Veličkos nori padaryti tokį
žmogų, kokių jis nebuvo. Jis
glaudžiai bendradarbiavo su
Naujienomis, tuo tarpu jie tyli,
kai fanatikai Naujienas vadina
komunistinėmis.

Nutekės daug vandens, kol

lietuvių pramoks vienas kitą
gerbti.

Domas Velička buvo gimęs
1906 IX 5 Čikagoje. Jaunystėje
grąžintas į Lietuvą, baigė Sila-
lės vidurinę mokyklą. Tauragės
mokytojų seminariją ir karo
mokyklą Kaune. Studijavo Vil-
niaus Universitete humanitari-
nių mokslų fakultete. 1947 me-
tais gavo diplomą Tubingeno
universiteto balistikos kated-
roje. Lietuvoje buvo pradžios
mokyklos mokytojas ir pradžios
mokyklų vyresnysis inspektori-
us. Iš Lietuvos pasitraukė
1944 m., o 1949 m. atvyko į
JAV. Nuo 1952 m. buvo Čika-
gos Aukštesniosios Lituanistikos
Mokyklos mokytojas, nuo 1958
metų Pedagoginio Lituanistikos
Instituto lektorius ir viceDirek-
torius, o 1961-63 m. Instituto
akivaizdinio ir neakivaizdinio
skyriaus direktorius.

Nepriklausomoje Lietuvoje
veikė mokytojų, šaulių ir skau-
tų sąjungų vadovybėse. Atvykęs
į JAV buvo vienas iš Mo-
kytojų sąjungos steigėjų. Dirb-
damas sąjungos vadovybėje, su-
organizavo pedagoginį skyrių
Drauge (švietimo kelias) ir
Naujienose (Mūsų Mokykla).
Trejus metus ėjo LB Čika-
gos apylinkės kultūros tary-
bos pirmininko pareigas. Kul-
tūros tarybos narių talkinamas
suorganizavo Čikagoje spaudos
atgavimo 50 metų sukakties mi-
nėjimą 1954 m. su spaudos bei

grafikos meno parodomis ir su-
kaktuvinio leidinio. 1963 me-
tais su Pedagoginio Lituanisti-
kos Instituto studentais ir lek-
toriais suorganizavo M. Dauk-
šos 350 metų, bei M. Mažvydo
400 metų mirties sukakties mi-
nėjimą su tų autorių raštų pa-
rolomis ir sukaktuviniais lei-
diniais. Buvo vienas iš Čikagos
Aukšt. Lit. Mokyklos steigėjų
ir Čikagos lietuvių vaikų teat-
ro vadovas, o 1958 m. Pedago-
ginio Lituanistikos Instituto or-
ganizatorius.

Išspausdino Lietuvių litera-
tūrą I-II, Grožio skaitymo pa-
mokas; suredagavo Čikagos
Aukšt. Lit. Moklos tris met-
raščius ir PLI leidinius: Ben-
drinės lietuvių kalbos kursą,
kan. M. Daukšos Prakalbą,
Martyną Mažvydą, Konspektinę
lietuvių kalbos metodiką.
Jis taipgi dramatiškai mokyk-
los scenai lietuvių klasikų vei-
kalus. Literatūrinėmis, pedago-
ginėmis ir kalbos temomis ben-
dradarbiavo šviesos Keliuose,
Moklo Dienose, Tautos Mo-
kykloje, Jaunojoje Kartoje,
Mūsų Krašte, Skautų Aido,
Biržų Žiniose, Drauge, Naujie-
nose ir jų Kalbos Dalykų sky-
riuje Domo Didžiulio slapyvar-
džiu, Gimtojoje Kalboje, Lite-
ratūros metraštyje ir kt.

R.

KAS ATSAKYS Į ŠIUOS KLAUSIMUS?

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

tas yra tikras, kad pasėta sė-
kla grįš su kaupu.

"Gimtasias Kraštas" 1982 m.
gegužės mėn. 13 d., okupantui
tikra sieną pūtė. Iš Vasario 16-
sios gimnazijos 16 mokinių gru-
pė lankosi okup. Lietuvoje su
"Teviskės" draugija, kurios
kvietimu atvyko ši grupė. Čia
yra įdėtos trys nuotraukos:
viena Kaune, Rotušės aikštė-
je, kita, Birutė Dirgelaitė ir
Stefanas Kairys ir trečia — Ro-
manas Dirgėla fotografuoja.

Yra ir straipsnis-pasikalbėji-
mas su trimis mokiniams. An-
gelė Mažeikaitė (Venesuela) Per
10 dienų man viskas čia tapo
sava, artima. Ir aš pati tarsi
kiek pasikeičiau, kitomis akimis
ėmiau į viską žiūrėti. Labai
gaila, kad nepamėtėme iš ar-
čiau Lietuvos kaimo. Va Lina
Kemeraitytė jau devintą kar-
tą atvažiuoja". Mes visi priva-
lom džiaugtis ir linksmintis už
tokią okupanto malonę.

Antanas Marma

• Kas nusidėjo, pabūgsta ir
vėjo.

• Melas turi rumpas kojas.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2333 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijose

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11026 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 60465

P. J. RIDIKAS

4254 So. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1211

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1943

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

WATCH Your self

• TO TRUST IN YOUR FELLOW MAN IS A
NOBLE VIRTUE... EXCEPT WHEN HE'S
DRIVING. NEVER TAKE ANOTHER
DRIVERS ACTIONS FOR GRANTED.
SOONER OR LATER HE
MAY DO THE
UNEXPECTED!

THE ODDS ARE
AGAINST THE
IRATE DRIVER
WHO TRIES TO
GET EVEN ON THE HIGHWAY.

• HOW DO SEAT BELTS
HELP TO PROTECT YOU
IN AN AUTO ACCIDENT?
• ACCORDING TO THE
INSTITUTE FOR SAFER
LIVING, AMERICAN MUTUAL

LIABILITY INSURANCE COMPANY, THEY
TEND TO RESTRAIN THE BODY
FROM BLOWS AGAINST
PARTS OF THE CAR, LESSEN
THE DANGER OF BEING
THROWN OUT OF THE CAR,
AND INCREASE SURVIVAL
CHANCES.

The American Kitchen

Anthony Dias Blue

PINEAPPLE SPARERIBS

Pork and fruit go well together, and the combination of
spareribs with the sweet and sour taste of pineapple is a natural.

Before being cooked over a charcoal outdoor grill, spareribs
should be precooked by being boiled until tender. This
process of partial cooking is called parboiling.

If you are unable to devote the time or the refrigerator
space to the marination procedure in this recipe, just omit the
step. The ribs will taste a little less of pineapple, but they'll
still be quite delicious.

This rather robust dish is ideal for a barbecue party. For
larger groups, allow 1 pound of spareribs for each person and
increase the amount of basting sauce accordingly. Accompany
the ribs with cold potato or macaroni salad, sliced tomatoes,
toasted French bread, and the pineapple sauce for dipping.

Serve beer, iced tea, Sangria, chilled rose wine, or the white
wine you used to make the sauce — a cold Chablis or Soave.

Grilled Pineapple Spareribs

Degree of difficulty: Easy
Time: 1 hour, plus 1 day of
marinating

Servings: Six
Cost: Moderate

Ingredients:
6 pounds spareribs,
trimmed of excess fat
1 large can (48 oz.)
pineapple juice
1 can (8 1/2 oz.) crushed
pineapple, undrained
1 cup dry white wine
1/4 cup lemon juice
2 cloves garlic, minced
2 tablespoons soy sauce
1 tablespoon molasses or
brown sugar
2 tablespoons vegetable
oil
1/4 teaspoon pepper

• Parboil the spareribs in simmering water for 30 minutes.
• Place the ribs in a roasting pan and pour the pineapple
juice over them. If the juice doesn't quite cover the ribs, top
off with water. Refrigerate for 24 hours.

• Meanwhile, prepare the basting sauce. Combine the
crushed pineapple and its liquid, the wine, lemon juice, garlic,
soy sauce, molasses or sugar, oil and pepper, in a saucepan.
Bring to a boil and simmer for 10 minutes.

• When ready to grill, place the ribs 6 to 8 inches above a
medium hot fire, and cook, turning frequently, for 30 minutes.

• During the last 15 minutes of cooking, baste often with
the pineapple sauce, saving some of it to serve with the ribs.
• Remove ribs to a warm platter, cut into individual ribs,
and serve.

A Consumer Service from the CYANAMID Agricultural
Division.

TRUMPAI

— Jonas Lengvinas, iš Gage Parko, Chicagoje, pranešė, kad žvaigžduoja į savo vasarvietę Uniā Pier, Mich. Dėkojame už prenumeratos pratęsimą ir už \$16 Naujienoms paremti.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratą ir pridėjo Naujienoms paremti: N. Matijošaitis, iš Los Angeles, Calif. — \$25, A. Marmas, iš Brighton Parko, Chicagoje — \$25, Antanas Urbaitis, iš East Chicago, Ind. — \$25, Ig. Petruskas, iš Marquette Parko, Chicagoje — \$25, C. ir V. Skripkai, iš Lockport, Ill. — \$20, J. Danilevičius, iš Chicago, Ill. — \$15, L. Biknevičius, iš Marquette Parko, Chicagoje — \$15; po \$5 aukojo: P. Balzarsas, iš Marquette Parko, K. Brazas, iš Oak Lawn, Ill., M. Doraška, iš Marquette Parko, Juozas Dylis, iš St. Catherine's, Ont., Peter Duda, iš Chicago, Ill., Vincas Marmaitis, iš Sunny Hills, Florida, Kazys Mickevičius, iš Cicero, Ill., A. Povilauskas, iš Ancaster, Ont., Po \$3 — St. Raštikis, iš Los Angeles, Calif., ir A. Sakas, iš Lancaster, Ohio. Nuširdžiai dėkojame visiems.

— R. Liet. B-nės, Marquette Parko apylinkės piknikas įvyks š.m. gegužės mėn. 30 dieną, Vyčių salėje, 2455 W. 47th Street. Pradžią 12 val. Kviečiame visus dalyvauti. Valdyba (Pr.)

DĖL DRUSKOS KIEKIO MŪSŲ VALGIUOSE

Kai mūsų sveikata yra normaliame stovyje, tai mūsų organizmas sugeba prašalinti nesuvaržytą kiekį sodium, kuris ištraukiamas iš paprastos druskos ir kitų šaltinių.

Druskoje yra 39% sodium, o, be to, dar geležies, calcium, iodo ir fosforo. Visi tie elementai reikalingi mūsų organizmui, bet ir juos reikia vartoti su saiku.

Valgant per daug sūrų maistą, išmetam iš balanso skysčių lygsvarą savo kūne ir galime padidinti kraujo spaudimą.

— Antanas Macionis, iš St. Petersburg Beach, Fla., pratęsė prenumeratą ir pridėjo \$50 Naujienoms paremti. Nuširdžiai dėkojame už gražius linkėjimus ir paramą.

— Antanas Kazaitis, iš Marquette Parko, Chicagoje, sulaukė 89 metų amžiaus gegužės dieną ir ta proga atsiuntė \$50 naujienų paramai. Dėkojame ir kime Antanui sulaukti šimtmečio.

JAU ATSPAUSDINTA J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

DEŠINIEJI VALDO SALVADORO SEIMA

SAN SALVADOR, Salvadoras.

Krikščionių demokratų partijos pirmininkas ir krašto prezidentas Jose Napoleon Duarte vykusiuose Salvadoro rinkimuose laimėjo daugiausia balsų, bet jis nepajėgė sudaryti vyriausybės, nes neturėjo reikalingo atstovų skaičiaus daugumai sudaryti.

Iš mažesnių partijų susidarė koalicija, kuri krašto prezidentu išrinko Alvaro Magaña. Bet ši koalicija buvo labai trumpa. Steigiamojo seimo vadovybę laimėjo pats dešiniausias Salvadoro politikas Roberto D'Aubuisson, kuris krikščionis demokratas skaito beveik komunistas. Jis jų nemėgsta ir nekenčia. Jis demokratines teises naudoja, kai tos teisės yra jam naudingos, bet jis jų negerbia ir nesirengia respektuoti. Jis pasisakė prieš žemės reformą. Jis nenori, kad Salvadore būtų praversta žemės reforma.

Nikaragvos ir Honduras valstybių pakraščius užliejo baisios audros, padarė didelius nuostolius. Daugelis žmonių ir gyvulių prigrėdė.

MEDŽIOKLĖS TEIKĖ NEMENKĄ MAISTĄ

Senovėje buvo medžiojami taurai, briedžiai, elniai, šernai. Medžioklėse dalyvaudavo dideli būriai žmonių, kurie vėliau pasidalindavo į sodybą atgabentų laimikiu.

Upių ir ežerų vandenyse nestigdavo žuvies. Ešeris bene labiausiai paplitusi žuvų rūšis, anais laikais buvusi žymiai stambesnė. Tarp visokiųjų žuvų, rečiau pasitaikydavo lydeka, karpis, šamas.

Mėsa ir žuvis buvo rūkoma, sūdoma. Sūdyta mėsa laikyta medinėse statinėse.

Nors duonos daug kur kepti dar nemokėjo, bet virtuvėje jau užlinkami gan įvairūs indai ir

įrankiai. Prietaisai, puodus į krosnį įstumi ir iš ten ištraukti, grūdams sulrinti indai, dideli šaukštai ir lopetėlės viralui maišyti, moliniai indai, įvairaus dydžio ir paskirties medinės lėkštės ir pan.

Mėsa buvo laikoma rankoje, draskoma pirštais, kaulus mesdavo ant aslo. Sriubą valgydavo dar iš mažų puodukų ar iš taurių. Gėrimus gerdavo arba iš taurių ar iš ragų. Šaukštai buvo be įdubimo.

(Iš Lietuvos tautosakos)

DARBAS IR JUDRUMAS PRAILGINA MŪSŲ AMŽIŲ

Daug veiklą, energingą ir nenuimstą žmonės, kaip rodo statistika, yra linkę gyventi ilgiau, negu tie, kurie turi mažiau energijos. Jeigu vidutinis žmogaus amžius mūsų gadinėje jau viršija 70 metų, tai labiau veiklus žmonės visada gali pasigirti dar didesniu metų skaičiumi.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje.

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko
ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

Pavyzdžių tam įrodyti yra gana daug.

NEPANEIGIAMA TIKROVĖ

Jėzus sako: "Aš esu kelias, tiesa ir gyvybė. Niekas negali ateiti pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane" (Jono 14:6).

Maloniai kviečiame visus pasiklausyti šios įdomios radijo programos antradienį, 8:45 val. vakare, banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus".

Sekmadienį 9 val. ryto, banga 1490, per Sophie Barcus radiją išgirsite "Apsirikimas".

Parašykite mums, pareikalaudami knygelės "Mirtie, kur tavo geluonis?" Prisiųsime dovanai. Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P. O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

● Mažas kupstas didelį vežimą verčia.

● Genys margas, o žmogaus gyvenimas dar margsnis.

Įngametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvį Įstaigą:

American Travel Service Bureau
9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 238-3787

• Nemokamas patarimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelus (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimą rezervacijas. Parduodame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Sudarome lėkvičius giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais kelionių reikalais.

• Taisykite brisdami Chartered lėktuvais. Tai elia rezervuoti vietos anksto — prieš 45-60 dienų.

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frozen Suckers

1 envelope KOOL-AID®
Unsweetened Soft Drink Mix,
any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1729 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui
REAL ESTATE FOR SALE

Home, Land — Pardevimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke. \$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.

Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

MŪRINIS — 4 butų namas. Dideli kambariai. Labai gerame stovyje. Garažas. Geros pajamos. Marquette Parko apylinkėje. Esamus namo mokesčius — 14%, galima perimti kartu.

Skambinti angliskai po 6 val. vak.

Tel. 767-4592

TURITE PAMATYTI — 4 miegamųjų "ranch" stiliaus namas, arti 66-tos ir Richmond. Daug priedų. Galima gauti 12 nuosimčių finansavimo.

Skambinti 776-0327

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

NUOMOS

RENTING IN GENERAL

BRIDGEPORTE išnuomojamas 4 kambarių butas, 2-me aukšte iš kiemo, ant Halsted arti 35-tos. Pagaudajama 1 arba pora pensininkų, kurie pasaugotų namą, kai šeimnininkės nėra. Skambinti po 3 val. popiet. 927-0107

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavalzduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

• Deglioji kiaulė giliai šakni knisa.

ENERGY WISE

Organize car pools to save gasoline.
Don't be a Born Loser!

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4445 S. ASHLAND AVE.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Leikrodžiai ir brangenybės

Pardevimas ir Taisyimas

2646 West 69th Street

Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-9996

M. ŠIMKUS

Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

P. Zapella, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60442 - 424-3654

State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163

2549 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Cortaid

for the temporary relief of minor SKIN IRRITATIONS, ITCHING AND RASHES

Cortaid Cream

ALL YOU NEED FOR MINOR ITCHES AND RASHES.

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS 619 puslapių, kietų viršelių knyga KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608